

Q&A Flextensie

1 Hoe wordt verdringing voorkomen?

Flextensie en de gemeenten die het instrument inzetten hebben gezamenlijk verschillende maatregelen genomen om verdringing als gevolg van de inzet van het instrument te voorkomen.

- De belangrijkste maatregel is dat de opdrachtgever voor de inzet via Flextensie een marktconform tarief betaalt dat ten minste gelijk is aan het Wettelijk Minimumloon (WML) inclusief werkgeverslasten. Daarbij hebben gemeenten de ruimte om dit tarief naar boven bij te stellen wanneer er voor de gevraagde werkzaamheden een cao-loon geldt dat hoger is dan het WML.
- Verder wordt Flextensie alleen ingezet voor tijdelijk werk. In overeenstemming met de Participatiewet heeft Flextensie bovendien de maximale termijn van toepassing van de werkwijze beperkt tot maximaal 3 tot 6 maanden.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat elke vorm van re-integratie waarbij uitkeringsgerechtigden instromen op de arbeidsmarkt, enige vorm van verdringing tot gevolg heeft. Inzet van een uitkeringsgerechtigde op een opdracht betekent immers dat een andere werknemer deze opdracht niet krijgt.

Andersom geldt echter net zo goed dat, wanneer een willekeurige werknemer wordt ingezet op een opdracht, dit betekent dat andere werknemers en uitkeringsgerechtigden deze opdracht niet krijgen. Feitelijk is er dus niet zozeer sprake van verdringing, als wel van concurrentie op de arbeidsmarkt. Hierbij is het van belang dat inzet van bijstandsgerechtigden niet aanzienlijk goedkoper is dan inzet van andere werknemers. Want dat zou uitkeringsgerechtigden een concurrentievoordeel geven dat daadwerkelijk verdringing tot gevolg zou hebben. Om die reden wordt bij inzet van het instrument Flextensie altijd een tarief gevraagd dat minimaal gelijk is aan het WML, of het geldende cao-loon.

2 Hoeveel verdient de gemeente aan inzet van Flextensie?

Het is een onjuiste veronderstelling dat de gemeente aan inzet van het instrument Flextensie geld verdient.

De bijstandsgerechtigde ontvangt uit het door de opdrachtgever betaalde tarief een premie van €2,- per uur en een vergoeding voor reiskosten. Daarnaast ontvangt de uitkeringsgerechtigde zijn/haar uitkering. Het verschil tussen het door de opdrachtgever betaalde tarief en de aan de kandidaat uitbetaalde premie wordt gebruikt om de gemaakte kosten en de doorlopende uitkeringslasten te dekken.

Overigens is dat niet anders wanneer de kandidaat op een tijdelijk arbeidscontract aan de slag gaat en daarvoor loon ontvangt. In dat geval wordt het ontvangen loon verrekend met de uitkering en ontvangt de gemeente dus eveneens een besparing op de uitkeringslasten. Veelal is deze besparing groter dan binnen het concept van Flextensie het geval is, omdat de bijstandsgerechtigde in dat geval geen premie per uur ontvangt en alle inkomsten worden verrekend met de uitkering. De gerealiseerde besparing op de uitkeringslasten is dus niet uniek voor het instrument Flextensie.

Daarbij wordt de gerealiseerde besparing door gemeenten vrijwel altijd ingezet voor de verdere re-integratie en opleiding van de doelgroep.

3 Voor welke doelgroep is het instrument?

Onterecht zou door de aandacht in de media het idee kunnen ontstaan dat bijstandsgerechtigden aan Flextensie moeten deelnemen. Dat is niet juist, want vrijwillige aanmelding is juist één van de pijlers onder de inzet van het instrument Flextensie. Bovendien: niet aanmelden voor een Flextensie-traject is nooit reden voor sancties of het inzetten van een maatregel. De bijstandsgerechtigden worden bij inzet van het instrument door de gemeente altijd gevraagd welk werk wel ze wel of niet willen doen. Niemand wordt binnen de werkwijze van Flextensie dus gedwongen tot werk dat men niet wil of kan uitvoeren.

Gemeenten maken zelf de beleidsafweging voor welke doelgroep zij Flextensie willen inzetten. En een groot deel van de gemeenten die het instrument Flextensie inzetten (momenteel circa 50) richten zich daarbij op de doelgroep met een langere werkloosheidsduur. Kandidaten die zich aanmelden voor Flextensie zijn gemiddeld 2 jaar en 11 maanden aangewezen op een bijstandsuitkering, nog los van een eventuele WW-duur. Kandidaten die daadwerkelijk op een plaatsing actief zijn geweest hebben een gemiddelde uitkeringsduur van 2 jaar en 9 maanden.

Flextensie wordt hierbij ingezet ter overbrugging naar vast(er) werk. Dat betekent dat inzet van Flextensie stopt, zodra er voor de bijstandsgerechtigde een vaste(re) baan gevonden is. Het betekent ook dat de bijstandsgerechtigde gedurende de inzet via Flextensie gewoon bij de gemeente in bemiddeling blijft en dat de bemiddelingsactiviteiten die de gemeente aan de betreffende bijstandsgerechtigde aanbiedt ook tijdens de periode van inzet via Flextensie doorgang vinden. Flextensie biedt in die zin een extra kans. Dit maakt het goed te verdedigen dat Flextensie ter overbrugging voor de gehele doelgroep bijstandsgerechtigden kan worden ingezet. Als gezegd blijkt in de praktijk overigens dat de focus ligt bij mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt.

Werk via de Flextensie-constructie betreft regulier werk. Om die reden betaalt de opdrachtgever een tarief dat minimaal gelijk is aan het Wettelijk Minimumloon (WML) vermeerderd met werkgeverslasten. De gemeente heeft daarbij de ruimte om dit tarief naar boven bij te stellen wanneer er voor de werkzaamheden een cao-loon geldt dat hoger is dan het WML.

De reden dat dit tarief niet als loon aan de kandidaat wordt uitbetaald, is dat loon moet worden verrekend met de uitkering. Dit resulteert voor de bijstandsgerechtigde in omslachtige administratie en inkomensonzekerheid, terwijl hij/zij daaraan – na verrekening - financieel niets of vrijwel niets overhoudt. Om die reden kiezen gemeenten er binnen de systematiek van Flextensie voor om de bijstandsgerechtigde een premie bovenop de uitkering toe te kennen die is gerelateerd aan het aantal gewerkte uren. Deze premie mag worden vrijgelaten op de uitkering. Dat betekent dat de bijstandsgerechtigde er binnen de systematiek van Flextensie financieel meer op vooruit gaat dan wanneer de werkgever de bijstandsgerechtigde uitbetaalt in loon.

4 Kan een bijstandsgerechtigde onbeperkt werkzaam zijn via Flextensie?

Flextensie is bedoeld als opstap naar duurzame uitstroom op de arbeidsmarkt. Om die reden kan een bijstandsgerechtigde vanaf de eerste gewerkte dag slechts maximaal 6 maanden werkzaam zijn via Flextensie.

5 Is daadwerkelijk sprake van vrijwilligheid?

Aanmelding voor een Flextensie-traject is vrijwillig. Een bijstandsgerechtigde is vrij om zich al dan niet voor een Flextensie-traject aan te melden en is eveneens vrij om aangeboden opdrachten te weigeren. Hierop volgt geen sanctie of maatregel. Tegelijkertijd is inzet via Flextensie niet vrijblijvend: indien een bijstandsgerechtigde een tijdelijke opdracht accepteert, wordt van de bijstandsgerechtigde verwacht dat hij/zij zich aan de gemaakte afspraken houdt, zoals dat ook van reguliere werknemers wordt verwacht. Dat betekent dat een bijstandsgerechtigde zich moet houden aan de algemene huisregels cq. ordevoorschriften zoals die gelden bij de opdrachtgever, en dat de bijstandsgerechtigde

zich dient af te melden bij ziekte of afwezigheid. Wanneer dat niet het geval is, kan de gemeente overgaan tot het opleggen van een sanctie.

6 Zijn cijfers en/of andere gegevens bekend over uitstroom naar betaald werk?

In het eerste half jaar van 2017 staat een uitgebreider impactonderzoek gepland. Uit eerder onderzoek over 2015 blijkt dat 21% tot 34% (afhankelijk van de uitkeringsgemeente) van de bijstandsgerechtigden via inzet van Flextensie direct doorstroomde naar een baan met salaris. Dit is nog los van de bijstandsgerechtigden die na de Flextensie-periode dankzij de toegenomen werkervaring elders een baan hebben gevonden.